

**Комунальний заклад Львівської обласної ради
«Львівський обласний інститут післядипломної педагогічної освіти»
Кафедра практичної психології**

**Освітня програма підвищення кваліфікації
вчителів-логопедів закладів дошкільної освіти, закладів загальної
середньої освіти, завідувачів логопедичними пунктами, фахівців
(консультантів) ІРЦ та логопедів закладів системи охорони здоров'я
«ФОРМУВАННЯ РОЗУМІННЯ МОВЛЕННЯ ЯК КОМПОНЕНТУ
ДІЯЛЬНОСТІ У ДІТЕЙ З ОСОБЛИВИМИ ОСВІТНИМИ ПОТРЕБАМИ»**

Освітня програма підвищення кваліфікації розглянута і рекомендована
до перезатвердження на засіданні кафедри практичної психології
(протокол №7 від 11 жовтня 2023р.)

Завідувач кафедри

Ігор КОРНІЄНКО

Освітня програма підвищення кваліфікації затверджена науково-методичною
радою

(протокол №11 від 30.11.2023р.)

Голова науково-методичної ради

Павло ХОБЗЕЙ

I. ЗАГАЛЬНІ ВІДОМОСТІ

Найменування: ФОРМУВАННЯ РОЗУМІННЯ МОВЛЕННЯ ЯК КОМПОНЕНТУ ДІЯЛЬНОСТІ У ДІТЕЙ З ОСОБЛИВИМИ ОСВІТНИМИ ПОТРЕБАМИ.

Розробник: старший викладач кафедри практичної психології Ткач Х.Я.

Мета: огляд та вивчення логопедичних методів та проб для диференційної діагностики порушень розуміння зверненого мовлення, а також визначення методів та прийомів корекційного впливу для формування розуміння мовлення в дітей з особливими освітніми потребами згідно їхнього актуально рівня розвитку

Напрямок: розвиток професійних компетентностей (знання навчального предмету, фахових методик, технологій), зокрема:

- Вміння провести диференційну діагностику причин порушень розуміння мовлення
- Вміння підібрати метод корекційного впливу відповідно до причин порушеного розуміння мовлення

Обсяг: 30 год

Категорія учителів	Характеристика спецкурсу
Вчителі-логопеди закладів дошкільної освіти, закладів загальної середньої освіти, завідувачі логопедичними пунктами, фахівців (консультантів) ІРЦ та логопеди закладів системи охорони здоров'я	Лекцій: 16 годин Практичні заняття: 14 годин Вид контролю: тестування

Форма підвищення кваліфікації: дистанційна

Перелік компетентностей, що вдосконалюватимуться/набуватимуться:

ЗК.01 Здатність діяти відповідно і свідомо на засадах поваги до прав і свобод людини і громадянина; реалізувати свої права і обов'язки; усвідомлювати цінності громадянського суспільства та необхідність його сталого розвитку (громадянська компетентність).

ЗК.02 Здатність міжособистісної взаємодії, роботи в команді, спілкування з представниками інших професійних груп різного рівня (соціальна компетентність).

ЗК.04 Здатність до прийняття ефективних рішень у професійній діяльності та відповідного ставлення до обов'язків, мотивування людей до досягнення спільної мети (лідерська компетентність).

Професійні компетентності.

A1 Мовно-комунікативна компетентність:

A1.4 Здатність формувати і розвивати мовно-комунікативні уміння та навички учнів.

A2 Предметно-методична компетентність:

A2.1 Здатність моделювати зміст навчання відповідно до обов'язкових результатів учнів

A2.3 Здатність здійснювати інтегроване навчання учнів

A2.4 Здатність добирати і використовувати сучасні ефективні методики і технології навчання, виховання і розвитку учнів

Інформаційно-цифрова компетентність

A3.1 Здатність орієнтуватись в інформаційному просторі, здійснювати пошук і критично оцінювати ситуацію, оперувати нею у професійній діяльності

A3.3 Здатність використовувати цифрові технології в освітньому процесі

B1 Психологічна компетентність:

B1.1 Здатність визначати і враховувати в освітньому процесі вікові та інші індивідуальні особливості учнів.

Б1.3 Здатність формувати мотивацію учнів та організовувати їхню пізнавальну діяльність

Б2 Емоційно-етична компетентність:

Б2.2 Здатність конструктивно та безпечно взаємодіяти з учасниками освітнього процесу

Б3 Компетентність педагогічного партнерства:

Б3.1 Здатність до суб'єкт-суб'єктної (рівноправної та особистісно зорієнтованої) взаємодії з учнями в освітньому процесі.

Б3.2 Здатність залучати батьків до освітнього процесу на засадах партнерства

Б3.3 Здатність працювати в команді із залученням фахівців, асистентами вчителя для надання додаткової підтримки особам з особливими освітніми потребами.

Інклюзивна компетентність

В1.2 Здатність до педагогічної підтримки осіб з особливими освітніми потребами

В2 Здоров'язбережувальна компетентність:

В2.4 Здатність зберігати особисте фізичне та психічне здоров'я під час професійної діяльності.

Прогностична компетентність

Г1.2 Здатність планувати освітній процес

Оцінювально-аналітична компетентність

Г3.2 Здатність аналізувати результати навчання учнів

Д1 Інноваційна компетентність:

Д1.2 Здатність використовувати інновації у професійній діяльності

Д1.3 здатність використовувати різноманітні підходи до розв'язання проблем у педагогічній діяльності

Д2 Здатність до навчання впродовж життя:

Д2.1 Здатність визначати умови та ресурси професійного розвитку впродовж життя.

Д2.2 Здатність взаємодіяти з іншими вчителями на засадах партнерства та підтримки (у рамках наставництва, супервізії тощо).

Д3 Рефлексивна компетентність

Д3.1 Здатність здійснювати моніторинг власної педагогічної діяльності і визначати індивідуальні професійні потреби

Місце надання освітньої послуги: Комунальний заклад Львівської обласної ради «Львівський обласний інститут післядипломної педагогічної освіти», заклади Львівської області

Очікувані результати навчання:

1. Вміти враховувати особливості і можливості дітей з особливими освітніми потребами в процесі логопедичного заняття
2. Здійснювати адаптацію навчального матеріалу, в залежності від особливостей співпраці дитини з корекційним педагогом

Документ, що видається за результатами підвищення кваліфікації:
сертифікат

II. ЗМІСТ ПРОГРАМИ

Організаційне заняття

Час за робочою навчальною програмою – 1 година

Тема 1. Реєстрація учасників. Формування очікувань та запиту учасників *(Практична, 1 година)*

Модуль 1. Підготовча робота для формування розуміння мовлення

Час за робочою навчальною програмою – 5 годин

Тема 1.1. Оцінка актуального рівня розвитку імпресивного мовлення
(лекція – 3 години, практичне - 2 години)

План лекційного заняття

- 1.1.1. Підготовка до оцінки
- 1.1.2. Причини нерозуміння
- 1.1.3. Рівні нерозуміння мовлення

Модуль 2. Методи роботи для формування розуміння мовлення

Час за робочою навчальною програмою – 23 години

Тема 2.1. Вибір та постановка цілей в роботі над розвитком розуміння мовлення (лекція – 3 год, практичне – 2 год)

План лекційного заняття

- 2.1.1. Формула постановки цілі
- 2.1.2. Пріоретизація в виборі цілей

Модульна контрольна робота 1

Тема 2.2. Методологія розвитку розуміння мовлення у дитини з ООП

(лекція – 10 год, практичне – 8 год)

План лекційного заняття

- 2.2.1. Напрями та методи роботи при ситуативному рівні розуміння мовлення
- 2.2.2. Розвиок фонематичного сприймання, як важливий чинник для формування розуміння мовлення
- 2.2.3. Методологія збільшення пасивного предикатного та номінативного пасивного словника
- 2.2.4. Методологія формування розуміння зверненого мовлення

Модульна контрольна робота 2

Рефлексія (практичне, 1 год)

Засоби навчання:**Інформаційно-методичні:**

1. Опорні конспекти
2. Методичні рекомендації до виконання самостійної роботи
3. Питання для самоконтролю

Матеріально-технічні:

Мультимедійна установка та комп'ютерна техніка для демонстрації презентаційного матеріалу та навчальних відеою

Контроль за знаннями слухачів проводиться: під час виконання завдань на практичних заняттях за допомогою постановки дискусійних запитань

Оцінювання у вербальній формі проводиться на основі отриманої зворотної інформації від слухачів про результативність підвищення кваліфікації з можливістю внесення змін у методику роботи зі слухачами курсу.

Запитання до практичних занять

1. Назвати алгоритм роботи над збільшенням пасивного словника
2. Принципи, яких варто дотримуватись при постановці цілей для роботи над розумінням мовлення
3. Послідовність роботи з розвитку розуміння мовлення

4. Формування навички розрізнення предметів
5. Формування навички розрізнення дій
6. Формування навички розрізнення прикметників та протилежностей
7. Формування вміння розрізняти прийменники та займенники
8. Етапи розвитку слухового гнозису
9. Напрями роботи над розумінням мовлення
10. Логопедичні проби для перевірки слухового гнозису
11. Причини несформованості нерозуміння мовлення
12. Первинне порушення і вторинні відхилення при нерозумінні мовлення
13. Порівняльна характеристика традиційних та сучасних методів для розвитку розуміння мовлення
14. Використання комп'ютерних технологій для розвитку розуміння мовлення
15. Використання заохочень для формування вміння розуміти мовлення
16. Принципи підбору матеріалів
17. Шляхи рішення, якщо робота з дитиною не дає бажаних результатів
18. Перешкоди в роботі з дітьми з порушеним розумінням мовлення
19. Важливість ехо-реакції в розвитку розуміння мовлення
20. Сенсорний підхід для розвитку розуміння мовлення
21. Формування вміння розуміти абстрактні поняття
22. Вибір методів роботи з опорою на актуальні вміння дитини

III. Розподіл годин за видами діяльності

Назви тем	Кількість годин			
	Усього	Лекції	Практичні	Семинарські
Організаційне заняття	1		1	

Тема 1. Реєстрація учасників. Формування очікувань учасників			1	
Модуль 1. Підготовча робота для формування розуміння мовлення	5	3	2	
Тема 1.1. Оцінка актуального рівня розвитку імпресивного мовлення		3	2	
Модуль 2. Методи роботи для формування розуміння мовлення	23	13	10	
Тема 2.1. Вибір та постановка цілей в роботі над розвитком розуміння мовлення		3	2	
Тема 2.2. Методологія розвитку розуміння мовлення у дитини з ООП		10	8	
Рефлексія	1		1	
Всього годин:	30	16	14	

Список літератури:

1. Андрусишина Л.Є. Особливості діагностики та корекції мовленнєвої діяльності дошкільників із ЗНМ навч.-метод. Посібник К-2014.
2. Коберник Г.Н. Вступ в спеціальність «Дефектологія». К.Вища шк. 1980
3. Логопедия: учеб. для студентов дефектол.фак.пед.вузов/Под ред. Л.С. Волковой.-М., Владос, 1998.

4. Логопедія: підручник для студентів дефектол.фак.пед.вузів/Під ред. М.К.Шеремет.-К., Слово, 2010.
5. Савченко М.А. «Вчимося говорити і читати» В-тво «Перун» м.Київ !997.
6. Соботович Є.Ф., Трофименко Л.І. Особливості засвоєння дітьми із ЗНМ узагальненого лексичного значення слова та його понятійної співвіднесеності./Дефектологія.-2000.-№ 1.
7. Соботович Є.Ф. Критерії оцінювання мовленнєвого розвитку дитини (у його лексичній ланці) на різних вікових етапах. Нормативні показники мовленнєвого розвитку (у його граматичній ланці) дитини дошкільного віку/Дефектологія. - 2003. - № 2.
8. Соботович Є.Ф. Нормативні показники мовленнєвого розвитку (у його фонетико-фонематичній ланці) дітей дошкільного віку/ Дефектологія. - 2002.-№ 3.
9. Соботович Є.Ф. Порушення мовного розвитку та шляхи їх корекції: Навчально-методичний посібник-К., ІСДО, 1995.
- 10.Трофименко Л.І. Діагностика та корекція ЗНМ у дітей дошкільного віку. Навч.-метод. Посібник:Імекс-ЛТД 2014
- 11.Як виявити у дитини схильність до порушень писемного мовлення .
Посібник, автори: Ремажевська В.М. Пічугіна Т.В. Маруніч Л.А.